

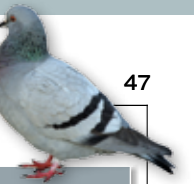
BETEGSÉGEKET TERJESZTENEK ÉS MŰEMLÉKEKET KÁROSÍTANAK

Hogyan szabályozhatnánk a galambállományt?

FOTÓK: KÖRÉ KÁROLY

Túlszaporodtak hazánk nagyvárosaiban a szabadon élő galambok. A probléma kezelése leginkább műemlékvédelmi és járványügyi okokból szükséges. Az állatvédők eközben etikai szempontból közelítik meg a kérdést, mondván, semmiféleképpen sem elfogadható az élő állatok méreggel való leölése. Prágában fogamzásgátlót kevernek a csipegető szárnyasok által látogatott területekre kihelyezett eleségbe, Németországban pedig vándorsólymok telepítésével próbálkoznak. Budapesten egyelőre gondolkodnak a megoldáson.

Szívós és igen könnyen alkalmazkodó állatfaj a galamb. Ezzel magyarázható, hogy miközben az utóbbi évszázadok során folyamatosan csökkent természetes élethelyük mérete, úgy költöztek mindinkább be a nagyvárosokba. Az ember közelségéhez szokott élőlények többszörösen is élvezhetik az urbanizáció előnyeit: a szeméttel teli utcákon bőven találnak számukra értékes tápanyagot, miközben a régi épületek padlásterei kiváló költőhelyet és az időjárás viszontagságaitól megfelelő védelmet biztosítanak számukra. Télen a hideg ellen, nyáron a csapadék ellen van hova behúzódnuk. Mivel ételment ezeken a helyeken nem találnak, kénytelenek az utcáról beszerezni a mindennapi betevőt. A parkokban fellelhető növényi magok és bogyók, illetve a szeméttárolók környékén szétszóródott ételhulladékok tökéletesen megfelelnek az állatok éhségének csillapítására. Ráadásul bőven akadnak olyan állatbarátok, akik a városvédők intelmeire fittyet hányva folyamatosan etetik a szárnyasokat. A főleg magányos nyugdíjasok vagy hajléktalanok közül kikerülő jótékony tevékenységének csupán a galambok örülnek azonban, hiszen még a legéhesebb madár-csapat sem képes a területet az utolsó morzsáig feltakarítani, és bizony az ilyen megszokott területekre bizony jócskán piszkítanak is. A galambok jelenléte ellen tiltakozóknak ez utóbbi a legfontosabb érve. A galambürülék egyrészt fertőzésekkel jár, másrészt egyes még kevésbé népszerű állatfajoknak, többek között a csótányoknak biztosítanak táplálékot.

Egyes fővárosi kerületekben, illetve városokban ugyan elviekben pénzbírsággal fenyegetik a galambok etetését, a gyakorlatban ennek nincs visszatartó ereje azonban. Minden utcasarokra, térre vagy parkba képtelenség lenne közterület-felügyelőt vagy rendőrt állítani. A rajtakapott időseket viszont leggyakrabban futni hagyják, elvégre kinek lenne szíve több tízezer forintba megbüntetni egy védtelen idős embert? Ezt persze a hobbietetők is jól tudják! Egy 75 éves férfit sikerült szóra bírunk. Robi bácsi ugyan nem engedte magát fényképezni, de elárulta: az emberekből kiábrándult.

– A gyerekeim külföldre költöztek, senkim sem maradt az országban. Nincs, aki törődik velem, a madaraktól viszont megkapom a hiányzó szeretetet – mondta a volt villamosvezető. Talán a nosztalgia kedvéért éppen a Lehel téri villamosmegálló környékét választotta, heti rendszerességgel jár ide a madarakkal barátkozni. Magot és kukák tetején talált kenyeret, zsemlet hoz kedvenceinek. Szeretne kutyát is tartani, de arra nincs pénze. Robi bácsi személyes varázsának köszönhetően csakugyan egészen közel merészkednek hozzá

a galambok, a bátrabbak egyenesen a szájából veszik ki a falatot. Ez ugyan nem éppen gusztusos és egészséges, de az öreget ez nem érdekli.

– Mi bajom lehet? – vont a galamb vállát.

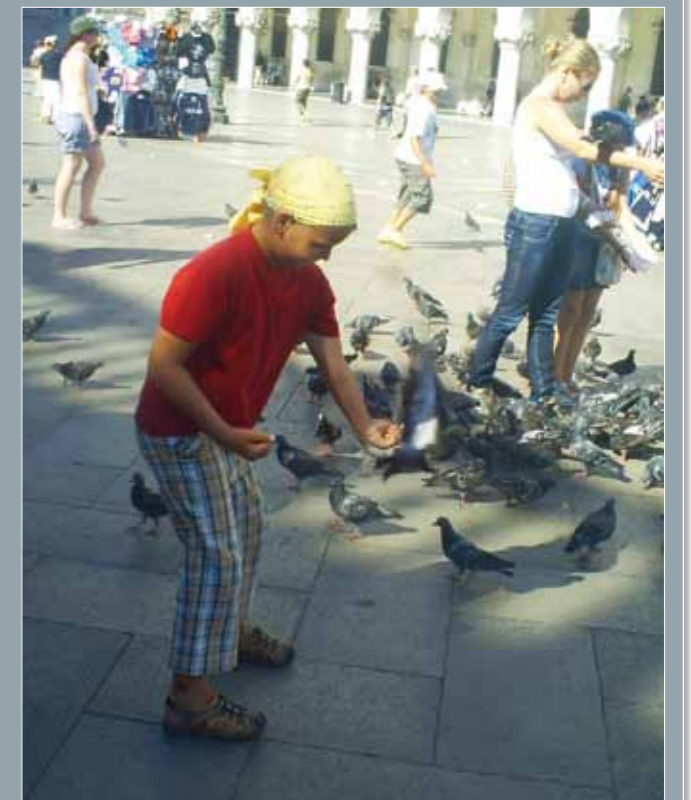
MILYEN BETEGSÉGEKET TERJESZTENEK A GALAMBOK?

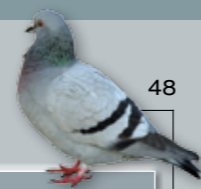
Robi bácsi kérdésére természetesen megvan a válasz. Az ornithosis nevű, bakteriális eredetű megbetegedés könnyen áterjedhet az emberre. Tüneteit tekintve kísértetiesen hasonlít az enyhe influenzához, a tífuszhoz, illetve a tüdőgyulladásához. Az orvosok ezek miatt gyakran későn azonosítják. Legyen-gyűlt, idős embereknel a betegség súlyos esetben halálos kimenetelű is lehet. Néhány évvel ezelőtt a madárinfluenzajárvány okozott világméretű pánikot. A vadgalambok húsának elfogyasztása szerencsére igen ritka szokás.

A hátrahagyott ürülék és galambtoll allergiás reakciókat válthat ki, a madarak bélrendszerében is élő E. coli baktérium pedig bizonyos esetekben az emberre is áterjedhet.

Sokan indokolatlannak tartják a galambok által terjesztett betegségek feletti aggodalmat, hiszen kellemetlen tüneteket kiváltó vírusokkal akár közlekedési eszközökön utazva, barátainkkal kezet fogva is szép számmal találkozhatunk.

A városi állatok könnyen alkalmazkodnak az urbanizált környezethez. A megfelelő vagy túl jó körülmények túlszaporodáshoz vezetnek.

ÁLLATVÉDŐK, MADARAK, CSÓTÁNYOK

Hanga Zoltán, a Fővárosi Állat- és Növénykert szóvivője lapunknak elmondta: a galambállomány nagyságát igen nehézkes megbecsülni, szabályozni azonban mindenféleképpen indokolt lenne. Ez természetesen nem azt jelenti, hogy a szakember a madarak mérgezésére biztatná a hatóságokat vagy az önkéntes városvédőket, ugyanakkor megjegyzi: nem látna lényeges különbséget a patkány- és rovarirtás bevett gyakorlata és a galambok ilyen módszerekkel való megtisztulása között.

– Az állatvédelmi törvény értelmében nem lehet gerinces állatot megfelelő ok és indok nélkül elpusztítani, de az állatok megölésekor mindig törekedni kell arra, hogy az a lehető legkevesebb szenvedéssel járjon. Bevallom, némi képmutatást érzek abban, hogy magukat állatvédőnek tartó szervezetek megfigyelnek az izeltlábúak védelméről. Általában arra hivatkoznak, hogy az alacsonyabb rendű fajok a primitívebb idegrendszerük miatt nem érznek fájdalmat, és egyébként

sem rendelkeznek olyan szintű tudattal, mint a gerincesek – ám ezeket az állításokat még egy tudós sem bizonyította hitelt érdemlően. Kimondom, amit gondolok: az így gondolkodó állatvédők sokkal szívesebben vállalnak közösséget a kedves, aranyos emlősökkel és tollasokkal, mint a visszautasító kitingpáncélosokkal.

– A legjobb módszer a megelőzés. Ismert, miért érzik jól magukat a galambok a városokban. Ha az okokat felszámoljuk, a probléma is megoldódik – magyarázta Hanga Zoltán. – A padlásteretek túlnyomó többségét ma már egy régi bérházban sem használják, viszont a nyílásokon az állatok könnyedén bejuthatnak. Érdemes lenne kötelezővé tenni, hogy a felújítást végző lakóközösségek egyúttal galambmentesítést is végeztesenek el, hiszen a madárháló ára az összköltség töredékét tenné ki. Az újonnan épülő házakat eleve úgy kell felhúzni, hogy az állatok ne találjanak bennük menedéket – világított rá a szakértő.

A galambok jelenléte Hanga megállapítása szerint elsősorban műemlékvédelmi és járványügyi szempontból adhat okot az aggodalomra.

– A madarak ürüléke a szobrokat és a szennyeződéseknek kevésbé ellenálló anyagból épült házakat károsítja. A beteg állatok ezenkívül fertőzéseket is terjesztenek, az elhullott példányok pedig eleve veszélyes hulladéknak minősülnek – tudtuk meg.

Gyakran napok telnek el, amíg a madártetemet a közterület-fenntartók észreveszik és eltakarítják, aminek főleg a kutyaürüléket is előszeretettel látogató legyek örülnek.

MIT TEHETÜNK A GALAMBOK ELLEN?

Külföldön már kidolgozták a galambszaporulat elleni haditervet. Prágában egyszerűen hatóságilag etetik a galambokat, még hozzá fogamzásgátlóval kevert táppal. Ez azért hatékony, mert ugyan az egyedek életét nem oltják ki, de utódokat már nem hagynak maguk után. Mivel nyilvánvaló, hogy nem minden galamb fogyaszt a csalétekből, attól nem kell tartani, hogy a faj teljesen eltűnik, felborítva ezzel a biológiai egyensúlyt. A galambtojás nem csupán az utánpótlásról gondoskodik, de a tolvaj életmódot folytató szarkák is szívesen elviszik és feltörik.

Németországban vándorsólymokat telepítenek a nagyvárosokba. A ragadozó madár elriasztja a galambokat. Londonban egyelőre csupán a madarak etetését tiltják, de

A galambok megosztják az embereket. Van, aki rajong értük, mások csak a kártevőt látják bennük.

már fontolóra vettek drasztikusabb módszereket is. Velence szinte elképzelhetetlen a turisták vállára kapaszkodó állatok nélkül.

A galambok elleni védekezésre külföldön és hazánkban is vállalkozások épülnek. Az ipari alpinisták egy része kifejezetten a madárháló kiépítésére szakosodik. Az üzletemberek a helyszíni szemléért és tanácsadásért gyakran pénzt sem kérnek. A legelterjedtebb a tüskés, a huzalos, a hálós és az elektromos módszer. A tüskés megoldás elsősorban kisebb, az 50–100 métert el nem érő felületeken válik be. Ilyenek a nem összefüggő párkányok, a szobrok és a csatornák hattyúnyakai.

A hálókkel leginkább a légaknákat, a szoborcsoportokat, az ipari fémszerkezeteket és a tetőket érdemes biztosítani. Gyakran megesik, hogy tömbházak erkélyeit szükséges megóvni a madárpiszoktól. Ez kizárólag hálózással lehetséges.

Huzalokkal védik az ereszcatornákat. A kiépítés igen költséges, hiszen sok fúrással jár. A madarakat egy 0,4 mm vastag rugós acélszál tartja távol a területről. A leghatékonyabb, de legdrágább megoldás az elektromos védelem kiépítése. Az összes többivel szemben az az előnye, hogy a madár le tud szállni ugyan a védett területre (éppen ez a lényege),

de a kellemetlen élmény miatt 2–3 próbálkozás után feladja, és végleg elszokik onnan. A többi módszernél sajnos igen gyakori, hogy a madár a védelem közvetlen közelében talál új tartózkodási helyre. Az elektromos védelmet leggyakrabban

műemlék épületeknél alkalmazzák, ahol fontos az épület állagának tökéletes védelme, esztétikus megjelenése. Tudni kell, hogy a rendszer valamennyi állatvédelmi szabálynak megfelel, és csupán fájdalmat okoz a madaraknak, de nem tesz kárt bennük. Az impulzust adó generátor egywattos áramfelvétellel működik. Nagyfeszültségű, de kis áramerősségű. Másodpercenként két áramütést eredményez.

Megállapítható, hogy miközben bosszankodunk a galambok túlzott elszaporodásán, a problémát mi magunk okozzuk. A társadalom szemléletváltása bizony e tekintetben is indokolt. Ha jobban odafigyelünk környezetünkre, kevesebb táplálékhoz jutnak az elszaporodott galambok, és ha az anyagi áldozatokat is vállaljuk, az állomány normális szintre csökken.

A technika eszközeivel védekezhetünk a nem kívánatos vendégek ellen.

Kóré Károly

PLASTOCHEM

member of **OMVA**

GÉPEK:

Krauss Maffei

Erlenbach

HEROLD

WANNER

TECHNIK GmbH

MOVACOLOR

SISE

BOY

WELTEC MACHINERY

M-Fördersysteme

Henschel Gruppe

CONPRO

műanyag-, gumipari extruder berendezések
EPS, EPP, EPE forma- és tömbhab gyártó berendezések, előhabosítók

meleglevegős műanyagszárítók és vákuumfelszívók

műanyag őröl-, daráló-, mosó-, újrahasznosító-, és tömörítő gépek és gépsorok

keverőberendezések elsősorban porok és magas viszkozitású anyagok keveréséhez

kis daralók, elsősorban ún. in-line alapanyag visszaforgatáshoz

csőrendszereket gyártó berendezés, redőzött gégecső termékek gyártásához

adagoló berendezések

víz-olajhőfokszabályozók, vezérlő egységek, „szekvenciális” fröccsöntéshez, hőfokszabályozók fűtött beömlőcsatornához

fröccsöntő gépek (120 - 900 kN záróerőig)

fröccsöntő gépek (200 - 28 000 kN záróerőig)

szállítószalagok, szeparátorok

PP, PE, tasak-, különféle zacskógyártó gépek és gépsorok

gravimétrikus adagoló rendszerek és ultrahangos vastagságmérő rendszerek extrudálásához

ALAPANYAGOK:

Emery

FRAGENS

TVK

STREPPAN

BC

OMVA

STAR

KRAEMER

synthos

RIDCO

HCA

Unipetrol

DePati Performance Elastomers

ZAK

műanyagipari adalékanyagok, csúsztatók, antisztatizálók, fémszappanok

PVC hőstabilizátorok

LDPE, HDPE, PP homopolymerek, kopolimerek, random kopolimerek (CZ)

LDPE, PP polymerek (CZ)

EPS alapanyagok

szuszpenziós PVC porok (CZ, SK)

műanyagipari krétaporok és ásványi adalékanyagok, nagy töltöttségű kompaundok

SBS ill. SEBS bázisú termoplastikus elasztomerek, PE-, PP-, PS-, és más műanyag alapú kompaundok és mesterkeverékek

festék-, lakk- és ragasztóipari gyanták

PS alapanyagok (HIPS, GPPS)

klórozott polyethylene CPE

különböző poliamidok és más műszaki műanyagok

titán-dioxid, szervesetlen színezékek és adalékanyagok

műanyagipari színező adalékok (CZ, SK)

poliuretán rendszerek

HDPE, PP alapanyagok

speciális elasztomerek a gumiipar részére

hajtóanyag kemikália PVC-hez és PO-hoz, PP, PE EVA alapú peroxid mesterkeverékek

PLASTOCHEM BUDAPEST KFT.

H-2040 BUDAÖRS, GYÁR UTCA 2.

Tel: +36-23 502 140, 502 142-148

Fax: +36-23 502 141

e-mail: info@plastochem.hu